

Bruksela, 4 grudnia 2020 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0170(COD)

10008/1/20
REV 1 ADD 1

GAF 35
FIN 520
CODEC 705
PARLNAT 129

UZASADNIENIE RADY

Dotyczy: Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 w odniesieniu do współpracy z Prokuraturą Europejską i skuteczności dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

- Uzasadnienie Rady
- Przyjęte przez Radę 4 grudnia 2020 r.

I. WPROWADZENIE

1. 23 maja 2018 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Rady wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) w odniesieniu do współpracy z Prokuraturą Europejską i skuteczności dochodzeń prowadzonych przez OLAF (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie OLAF”). Podstawą przedmiotowego wniosku jest art. 325 TFUE (zwykła procedura ustawodawcza).
2. 15 listopada 2018 r. Trybunał Obrachunkowy wydał opinię nr 8/2018¹.
3. 16 kwietnia 2019 r. Parlament Europejski na sesji plenarnej przyjął rezolucję ustawodawczą zawierającą jego stanowisko w pierwszym czytaniu². Rezolucja ta, obejmująca 140 poprawek, oparta jest na sprawozdaniu Komisji Kontroli Budżetowej i na opiniach Komisji Prawnej i Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.
4. Grupa Robocza ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych omawiała dossier na licznych posiedzeniach w okresie między czerwcem 2018 r. a majem 2019 r. 12 czerwca 2019 r. Komitety Stałych Przedstawicieli przyjął mandat do rozpoczęcia negocjacji z Parlamentem Europejskim³.
5. Od listopada 2019 r. odbyło się kilka spotkań technicznych (fizycznych i wirtualnych) z Parlamentem Europejskim, podczas których rozwiązano szereg kwestii. 26 czerwca w trakcie politycznych rozmów trójstronnych osiągnięto porozumienie w sprawie kompromisowego brzmienia i zasadniczych zagadnień, a na kolejnych spotkaniach technicznych w lipcu dokonano dalszych doprecyzowań.
6. Komitety Stałych Przedstawicieli zatwierdził ostateczny tekst kompromisowy 30 września 2020 r.⁴

¹ Dz.U. C 42 z 1.2.2019, s. 1.

² Dok. 8570/19.

³ Dok. 10095/19.

⁴ Dok. 11108/20 + ADD1 + COR 1.

II. CEL

7. Przedmiotowy wniosek ma przede wszystkim na celu dostosowanie rozporządzenia w sprawie OLAF zapewniające sprawną współpracę między OLAF a Prokuraturą Europejską (EPPO), która, jak się przewiduje, zacznie działać na początku 2021 r. Ponadto celem wniosku jest wyeliminowanie głównych problemów obniżających skuteczność dochodzeń prowadzonych przez OLAF. Chodzi o brak dostępu do informacji o transakcjach zarejestrowanych na rachunkach bankowych, dopuszczalność raportów i zaleceń OLAF w postępowaniach krajowych i wyjaśnienie niektórych przepisów proceduralnych.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

A. Kontekst proceduralny

8. Parlament Europejski i Rada przeprowadziły negocjacje w celu osiągnięcia porozumienia na etapie przyjmowania przez Radę stanowiska w pierwszym czytaniu („wczesne porozumienie w drugim czytaniu”). Tekst stanowiska Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedla pakiet kompromisowy uzgodniony przez obu współprawodawców przy wsparciu Komisji.

B. Podsumowanie głównych ulepszeń

9. Główne ulepszenia można podsumować następująco:
 - urządzenia prywatne (art. 3 ust. 5 i art. 4 ust. 2 lit. a): w ramach stosownych gwarancji prawnych OLAF będzie miał dostęp do urządzeń prywatnych w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do celów służbowych, i w takim samym zakresie, w jakim mają ten dostęp krajowe organy dochodzeniowe, przy czym dotyczy to tylko dochodzeń zewnętrznych; jeżeli chodzi o dochodzenia wewnętrzne, dokonano odesłania do decyzji przyjętych przez odpowiednie instytucje, organy, urzędy i agencje;

- dostęp do informacji o transakcjach zarejestrowanych na rachunkach bankowych (art. 7 ust. 3, 3a i 3b): ustalono brzmienie kompromisowe, które ogranicza prawa dostępu OLAF do takich samych praw, jakimi dysponują krajowe organy dochodzeniowe mające dostęp do rachunków bankowych;
- kontroler gwarancji proceduralnych (art 9a i 9b): osiągnięto porozumienie w sprawie tej niezależnej funkcji, która pod względem organizacyjnym powiązana będzie z Komitetem Nadzoru; zakres funkcji kontrolera obejmuje także przepisy mające zastosowanie do dochodzeń prowadzonych przez OLAF, w szczególności wymogi proceduralne i prawa podstawowe; kontroler może wydawać zalecenia dyrektorowi generalnemu OLAF;
- dostęp do raportów OLAF (art. 10 ust. 3b): osoba objęta dochodzeniem może zwrócić się o dostęp do raportu końcowego OLAF i uzyskać go, pod warunkiem że w terminie 12 miesięcy właściwe krajowe organy prowadzące odnośne postępowanie krajowe udzielą wyraźnej zgody;
- dopuszczalność dowodów (art. 11): poszerzono dopuszczalność raportów OLAF jako dowodów w postępowaniach administracyjnych i usprawniono komunikację z OLAF w sprawie napotkanych problemów z dopuszczalnością;
- ostrzejsze normy proceduralne dotyczące dochodzeń prowadzonych przez OLAF w celu wsparcia EPPO (art. 12e ust. 3): zgodnie z opinią Komitetu Nadzoru OLAF Parlament Europejski zażądał, aby OLAF stosował normy proceduralne, które będą równorzędne normom stosowanym w postępowaniach przygotowawczych, w celu ochrony dopuszczalności dowodów zebranych w odnośnych postępowaniach karnych; uzgodniony kompromis zobowiązuje EPPO do ścisłej współpracy z OLAF w celu zagwarantowania, że przestrzegane będą normy proceduralne – bez poszerzania mandatu OLAF;

- współpraca między OLAF a EPPO (art. 12b–12 g): na zasadzie kompromisu ustalono, że jeżeli OLAF będzie zamierzał przeprowadzić dochodzenie uzupełniające, konieczna będzie zgoda EPPO; EPPO nie będzie mogła nie udzielić odpowiedzi, ale nie jest zobowiązana do przedstawienia OLAF uzasadnienia swojego sprzeciwu;
- Komitet Nadzoru (art. 15): uregulowano dostęp Komitetu Nadzoru do akt spraw prowadzonych przez OLAF i tym samym rozwiązano spór, który toczył się między tymi dwoma organami;
- działania podejmowane przez organy państw członkowskich w następstwie raportów sporządzonych przez OLAF (art. 11 i 16): przewidziano ulepszenie pozwalające OLAF lepiej monitorować prowadzone przez niego sprawy i wskazywać niedociągnięcia.

IV. PODSUMOWANIE

10. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedla sprawiedliwy i wyważony kompromis osiągnięty w negocjacjach między Radą a Parlamentem Europejskim, w których pośredniczyła Komisja. Liczne kwestie sporne zostały rozstrzygnięte, z uwzględnieniem wysoce sensytywnych zagadnień dotyczących różnic między krajowymi postępowaniami przygotowawczymi i strukturami dochodzeniowymi ustanowionymi przez państwa członkowskie Unii. Oba cele zmiany rozporządzenia w sprawie OLAF zostały osiągnięte: zapewniono dobrą współpracę między OLAF a EPPO i ulepszono szereg aspektów proceduralnych z myślą o umożliwieniu OLAF skuteczniejszego prowadzenia dochodzeń.
